

"Atklāti par 8. Saeimas priekšvēlēšanu kampaņas finansēm"
Sorosa fonds – Latvija un Sabiedrības par atklātību "Delna" kopprojekts

---

POLITISKO PARTIJU IZDEVUMU – IEŅĒMUMU ANALĪZE

pirms

8. Saeimas vēlēšanām

Rīga, 2002. gada 1. oktobrī

Kopsavilkums

Pirmais likumdošanas solis pretī lielākai atklātībai partiju finansēs dod iespējas partijām uzdot daudz precīzākus jautājumus un ieskatīties to 'virtuvē'. Vairāki mediji jau pirms vēlēšanām šo iespēju veiksmīgi izmantojuši. Projekta autori uzskata, ka tas ir svarīgs solis pretī labākai sabiedrības informētībai par partiju finanšu līdzekļiem un lielākai partiju atbildības sajūtai vēlētāju priekšā.

Tāpat kā 2001. gada pašvaldību vēlēšanās, arī pirms 8. Saeimas vēlēšanām līderpozīcijas gan izdevumu, gan ziedojumu apjoma ziņā joprojām ieņem Tautas partija (TP). Otrajā vietā ierindojas partija Latvijas Ceļš (LC), kas tomēr no TP gan saņemto ziedojumu apjoma, gan izdevumu un plānoto izdevumu ziņā atpaliek aptuveni 2 reizes. Šeit rodas jautājums, kāpēc vienai partijai, kas ideoloģiskā ziņā tuva vismaz diviem citiem koalīcijas partneriem gadu no gada, darbojoties identiskā ekonomiskā vidē, izdodas savākt ievērojami vairāk ziedojumus.

Vairākām partijām vērojama ievērojama atšķirība starp saņemto ziedojumu un plānoto izdevumu kopsummām. Tas priekšvēlēšanu kampaņas beigu periodā var radīt nevajadzīgu atkarību no ziedotājiem, cenšoties par katru cenu izpildīt un apmaksāt iecerēto priekšvēlēšanu aģitācijas plānu. Lielākā atšķirība ir LSDSP, kam iztrūkst 146 002 lati.

Politisko partiju paziņojumi pirms 8. Saeimas vēlēšanām liecina par to, ka šīs vēlēšanas visām partijām kopā izmaksās aptuveni 4 miljonus. Šāda kopsumma nozīmē, ka, saskaņā ar oficiāli deklarēto, partijas kopā priekšvēlēšanu aģitācijai uz vienu balsstiesīgo vēlētāju varētu iztērēt **2.8** latus. Tas ir augsts rādītājs pat salīdzinot ar attīstītajām rietumu demokrātijām (skat. salīdzinošo tabulu 9 lpp).

Vislielākās pretrunas ar projekta "Atklāti par 8. Saeimas priekšvēlēšanu kampaņas finansēm" uzskaitītajiem reklāmas apjomiem radušās TB/LNNK, PCTVL, LPP, kā arī ZZS. Pamatā šīs partijas norāda, ka tām izdevumi LTV un Latvijas radio nav radušies, lai gan projekta uzskaitītais un abu raidorganizāciju ieņēmumi liecina par pretējo.

Veicot partiju ziedotāju analīzi, projekta ietvaros secināts, ka dažu partiju ziedotāju sarakstā ir liels tādu fiziskās personu ziedojumu īpatsvars, kuru vārdi "Lursoft" datu bāzē neparādās, tātad šīs fiziskās personas nenodarbojas un nav saistītas ar nekāda veida uzņēmējdarbību. Vislielākais šādu ziedotāju īpatsvars ir Tautas partijai un Zaļo un Zemnieku Savienībai. Tāpat analīzes gaitā secināts, ka ir partijas, kuru ziedotāju vidū ir fiziskās personas vai uzņēmumi, par kuriem "Lursoft" datu bāzē izdarītas tādas atzīmes kā pārreģistrācijas aizliegumi, neiesniegti gada pārskati, darbības aizliegumi un citi liegumi. Arī šādu ziedotāju ziedojumu summu īpatsvars ir vislielākais TP (uz ZZS. Vienlaicīgi analīzes ietvaros mēģinājām saprast, kāds ir saistīto ziedotāju īpatsvars katras partijas ziedotāju sarakstā. Par saistītiem ziedotājiem analīzes izpratnē uzskatām tādus ziedotājus, kas "Lursoft" datu bāzē parādās kā fiziskās personas vai uzņēmumi, kurus saista īpašuma attiecības, dalība uzņēmumos, kapitāla daļu īpašums u.c.. Vislielākās naudas summas no saistītiem ziedotāju saņēmušas TP un LC. Visbeidzot, vislielākos ziedojumus no pilnvarniekiem valsts uzņēmumos ir saņēmusi TB/LNNK.

Noteikto likumdošanas grozījumu – priekšvēlēšanu perioda izdevumu deklarēšanas un ziedotāju publiskošanas - jēgu mazina partiju neizpratne par to, kā pareizi aizpildāmas to priekšvēlēšanu perioda izdevumu deklarācijas, kā arī tas, ka ir maz institūciju, kas lielisko instrumentu – partiju Internetā publiskotos ziedotāju sarakstus - izmanto politisko partiju darbības analīzei jau pirms vēlēšanām. Jācer, ka situācija būtiski mainīsies, kad sāks darboties KNAB, kam turpmāk uzticēts veikt politisko partiju finansu uzraudzību.

Politisko partiju ziedotāju analīzei izmantota "Lursoft" datu bāze. Analizētās partijas atlasītas, balstoties uz to reālām iespējām iekļūt Saeima, tāpēc analīze veikta par 9 partijām – TB/LNNK, PCTVL, LSDSP, JL, TP, LPP, SDS, LC, ZZS. Partiju izdevumu deklarācijas uz ziedotāji skatīti Tieslietu ministrijas Noziedzības un korupcijas novēršanas padomes sekretariāta mājas lapā www.pretkorupcija.lv.

Satura rādītājs

Kopsavilkums	2
Politisko partiju ieņēmumu- izdevumu analīze	5
Ieņēmumu daļa – ziedotāju analīze	5
Fiziskās ziedotāji, kas neparādās "Lursoft"	5
Uzņēmumi ar 'īpašām' atzīmēm "Lursoft" datu bāzē	5
Saistītie uzņēmumi	6
Izdevumu daļa – priekšvēlēšanu izdevumu deklarāciju analīze	8
Kampaņas izdevumi uz vienu balsstiesīgo	10
Likumdošanas normu ievērošana	11
Juridisko personu darbs	13
Atsevišķu partiju ieņēmumu – izdevumu analīze	15
Metodoloģija ziedotāju analīzei	15
Metodoloģija izdevumu analīzei	15
'Tēvzemei un Brīvībai' / LNNK	16
Ieņēmumi	16
Izdevumi	17
Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā	19
Ieņēmumi	19
Izdevumi	20
Latvijas sociāldemokrātiskā strādnieku partija	21
Ieņēmumi	21
Izdevumi	22
Jaunais Laiks	24
Ieņēmumi	24
Izdevumi	24
Tautas partija	25
Ieņēmumi	25
Izdevumi	27
Latvijas Pirmā partija	28
Ieņēmumi	28
Izdevumi	28
Sociāldemokrātu savienība – SDS	30
Ieņēmumi	30
Izdevumi	30
Latvijas ceļš	32
Ieņēmumi	32
Izdevumi	33
Zaļo un zemnieku savienība	34
Ieņēmumi	34
Izdevumi	35

Politisko partiju ieņēmumu- izdevumu analīze

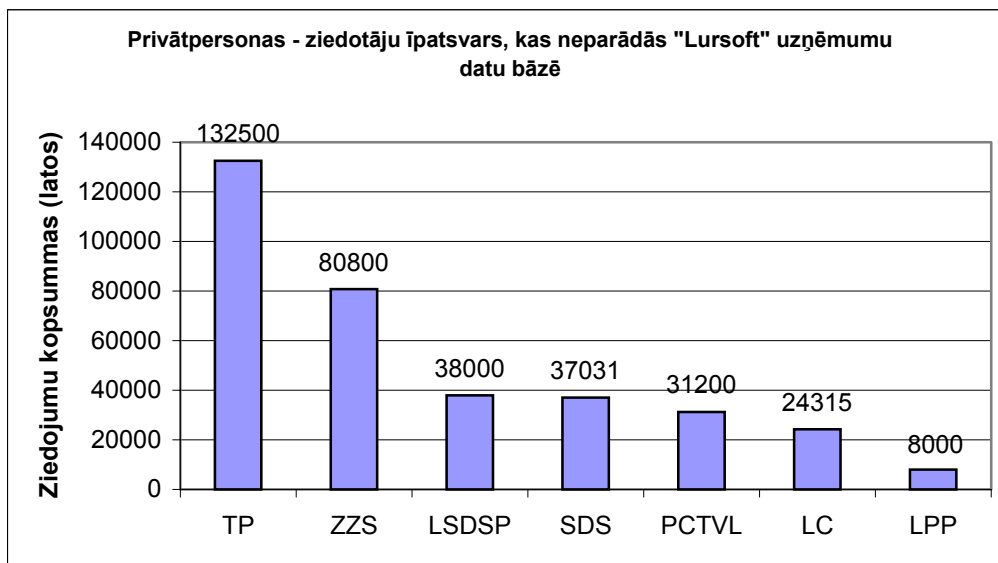
Ieņēmumu daļa – ziedotāju analīze

Fiziskās personas, kas neparādās "Lursoft"

Ziedotāju analīzes ietvaros tika analizēti partiju ziedotāji – fiziskās personas, kas ziedojušas partijai summas, kas lielākas par 2000 Ls. Šāds summas limits tika izraudzīts, pieņemot, ka, ziedojot vairāk nekā 2000 Ls, fiziskās persona, visticamāk, nodarbojas vai ir saistīta ar uzņēmējdarbību. Tomēr ziedotāju analīze parādīja to, ka dažu partiju ziedotāju vidū ir daudz tādu, kas "Lursoft" datu bāzē nav reģistrēti. Vislielākais skaits tādu fiziskās personu ziedojumu ir TP, ZZS un LSDSP. Pats par sevi šis fakts neliecina par to, ka šie ziedotāji ir falsificēti, jo ziedojumu naudu fiziskās persona var būt ieguvusi no ārzemēm, mantojuma, darba algas, u.c. Tomēr jāsecina, ka darbojoties vienādā ekonomiskajā vidē, dažādām partijām ar uzņēmējdarbību nesaistīto ziedotāju īpatsvars ir ļoti dažāds.

Fizisko personu, kas neparādās "Lursoft" kopskaits

TP	ZZS	LSDSP	SDS	PCTVL	LC	LPP
19	10	5	5	6	7	1

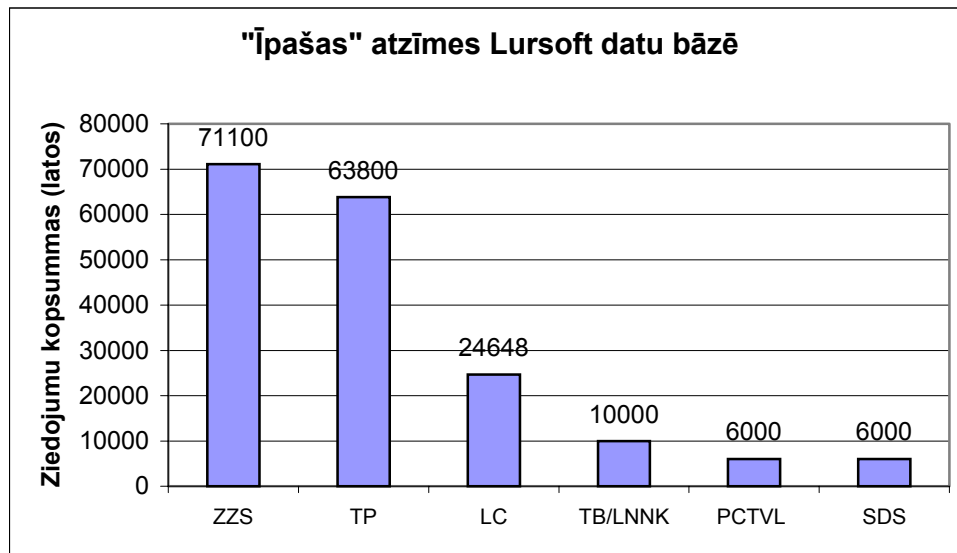
Uzņēmumi ar 'īpašām' atzīmēm "Lursoft" datu bāzē

Tāpat tika analizēts, cik liels ir to juridisko ziedotāju īpatsvars, kuriem "Lursoft" datu bāzē parādās apgrūtinājumi, pārreģistrācijas aizliegumi, neiesniegti gada pārskati, darbības liegumi un citi uzņēmējdarbību ierobežojoši aizliegumi. Vislielākais ziedojumu

summu īpatsvars no šādiem uzņēmumiem ir ZZS ziedotāju sarakstā, otrajā vietā ir TP, trešajā LC.

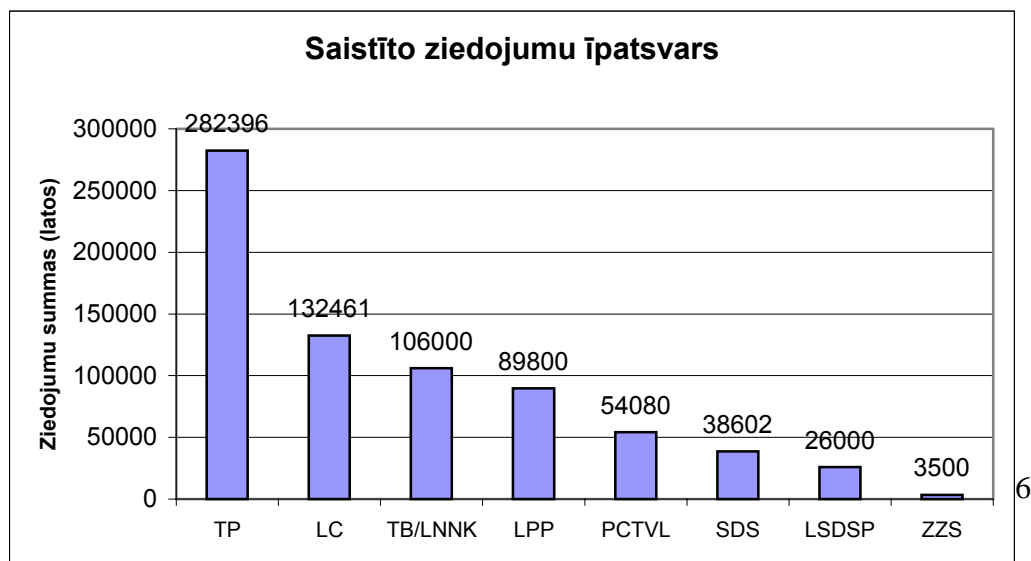
Uzņēmumu ar 'īpašām' atzīmēm kopskaits

ZZS	TP	LC	TB/LNNK	PCTVL	SDS
8	11	4	1	1	1

Saistītie uzņēmumi

Tāpat ziedotāju analīzes ietvaros tika analizēti uzņēmumi un privātpersonas, kas ir savstarpēji saistīti. Jāatzīmē, ka kopsummas, kas šeit uzrādītas, nenāk no ziedotājiem, kas visi ir viens ar otru saistīti, bet gan aprēķinātas, summējot savstarpēji saistīto uzņēmumu un fizisko personu grupu ziedojumu kopsummas. Tā TP, kurai ir vislielākais savstarpēji saistīto uzņēmumu skaits, ziedojušas 11 saistītu uzņēmumu un fiziskās personu grupas (kopā 34 juridiskas un fiziskas personas), LC, kas ir 2. vietā – 6 saistītu fizisko personu un uzņēmumu grupas, TB/LNNK – 5 saistītu uzņēmumu grupas. (Skat. detalizētu pārskatu teksta turpinājumā).

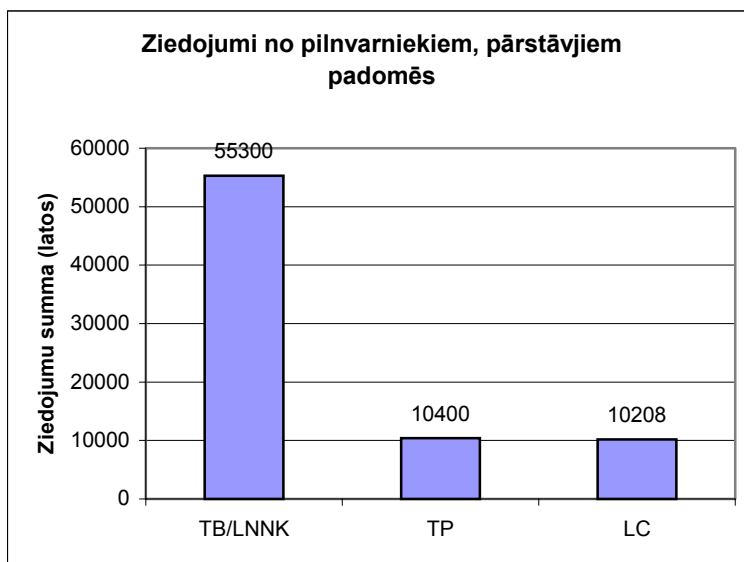
Saistīto juridisko un fizisko personu skaits

TP	LC	TB/LNNK	LPP	PCTVL	SDS	LSDSP	ZZS
34	21	13	12	6	6	6	2

Visbeidzot, ziedotāju analīzes ietvaros tika pārbaudīts, cik partiju ziedotāju sarakstos ir tādu ziedotāju īpatsvars, kas kā partijas pilnvarnieki darbojas dažādos valsts uzņēmumos. Tādas ir tikai trīs no analizētajām partijām un vislielākais ziedojumu īpatsvars ir TB/LNNK ziedotāju sarakstā.

Pilnvarnieku kopskaits

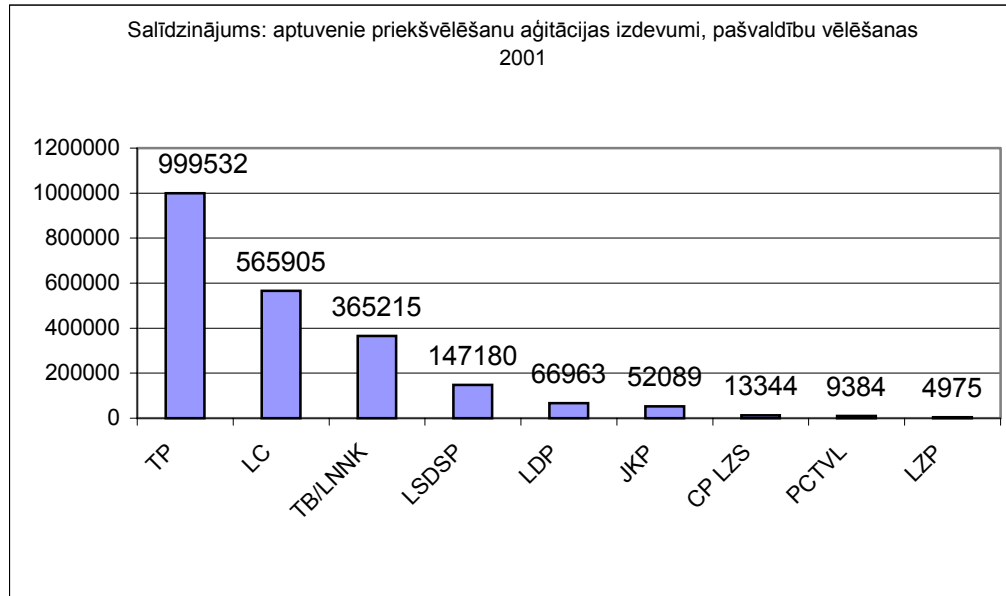
TB/LNNK	TP	LC
7	1	1

Izdevumu daļa – priekšvēlēšanu izdevumu deklarāciju analīze

Kā jau novērots un ne reizi vien secināts agrāk, priekšvēlēšanu kampaņas izdevumi pieaug gadu no gada. Tā 2001. gada pašvaldību vēlēšanās visas partijas kopā iztērēja aptuveni 2,25 miljonus latu, saskaņā ar partiju paziņojumiem pirms 8. Saeimas vēlēšanām, šī summa pieaugusi 1.6 reizes.

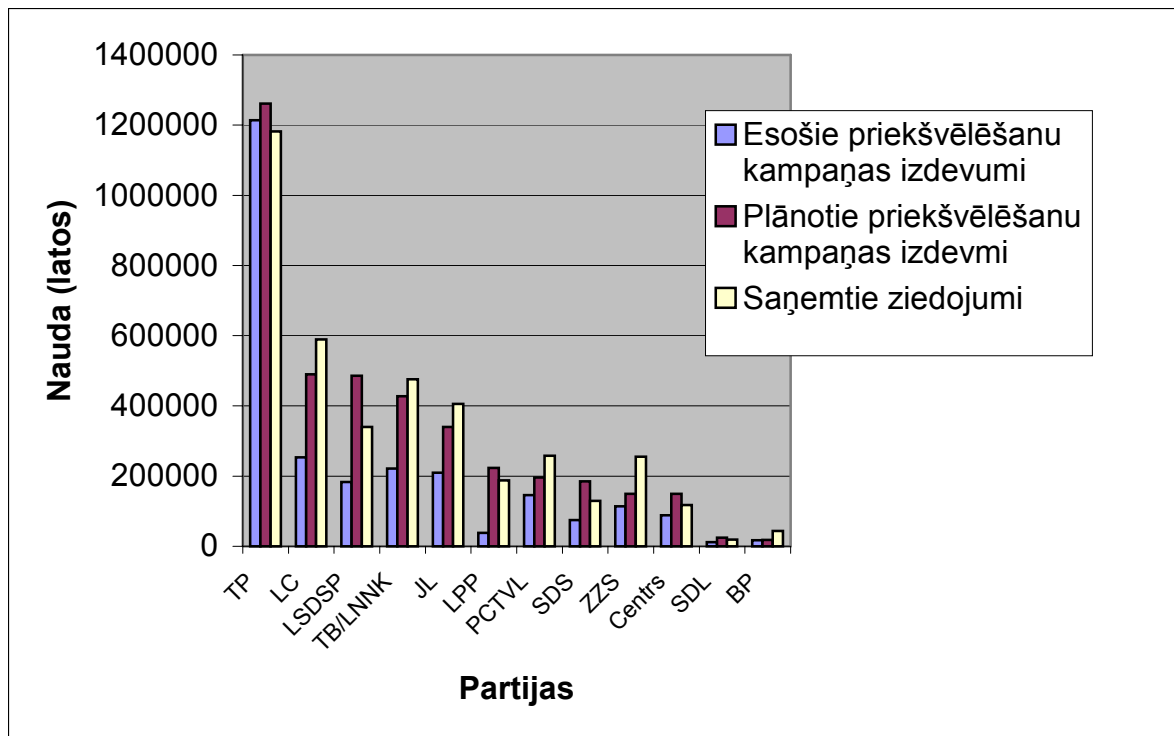
Arī iepriekšējās Saeimas un 2001. gada pašvaldību vēlēšanās, līderpozīcijas gan izdevumu, gan ziedojumu apjoma ziņā ieņēma Tautas partija (TP).

Avots: www.ur.gov.lv

Arī pirms 8. Saeimas vēlēšanām TP tās rīcībā esošā naudas apjoma ziņā ir pirmajā vietā. Otrajā vietā izdevumu ziņā ierindojas partija Latvijas Ceļš (LC), kas tomēr no TP gan saņemto ziedojumu apjoma, gan izdevumu un plānoto izdevumu ziņā atpaliek aptuveni 2 reizes.

Avots: www.pretkorupcija.lv Saņemto ziedojumu kopsummas skatītas 27.09.2002.

Vairākām partijām vērojama ievērojama atšķirība starp saņemto ziedojumu un plānoto izdevumu kopsummām. Tas priekšvēlēšanu kampaņas beigu periodā var radīt nevajadzīgu atkarību no ziedotājiem, cenšoties par katru cenu izpildīt un apmaksāt iecerēto priekšvēlēšanu aģitācijas plānu.

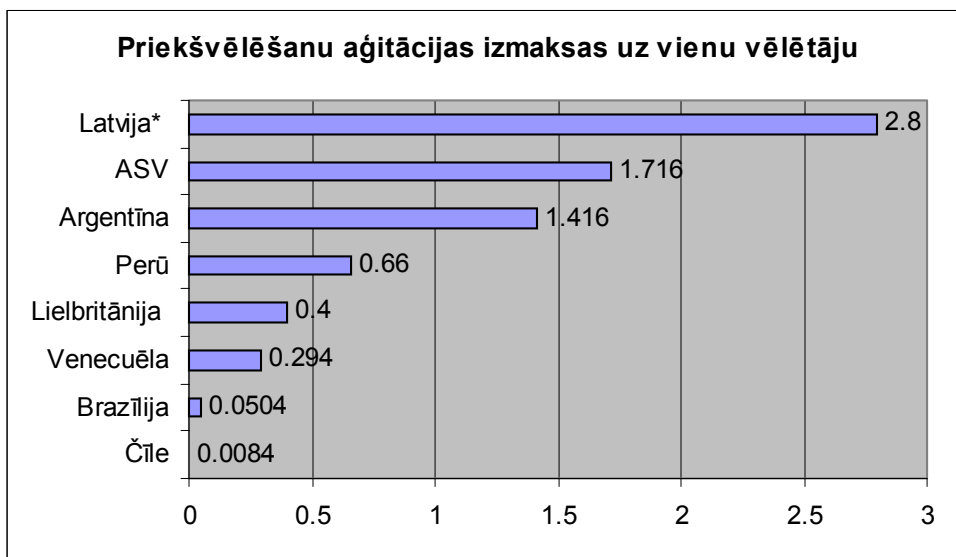
	Plānotie priekšvēlēšanu kampaņas izdevumi	Saņemtie ziedojumi	Summu starpība
LSDSP	486000	339998	-146 002
TP	1261650	1181940	-79 710
SDLP	25000	18785.22	-6214.8
SDS	185000	129710	-55290
LPP	223388	187500	-35888
Centrs	150000	117532	-32468
LC	490000	589060	99 060
TB/LNNK	427400	476378	48 978
PCTVL	195704	257927	62 223
ZZS	150000	255042	105 042
JL	340000	405950.5	65 950
BP	18000	44081.12	26 081

Avots: www.pretkorupcija.lv, skatīts 26.09

Kampaņas izdevumi uz vienu balsstiesīgo vēlētāju

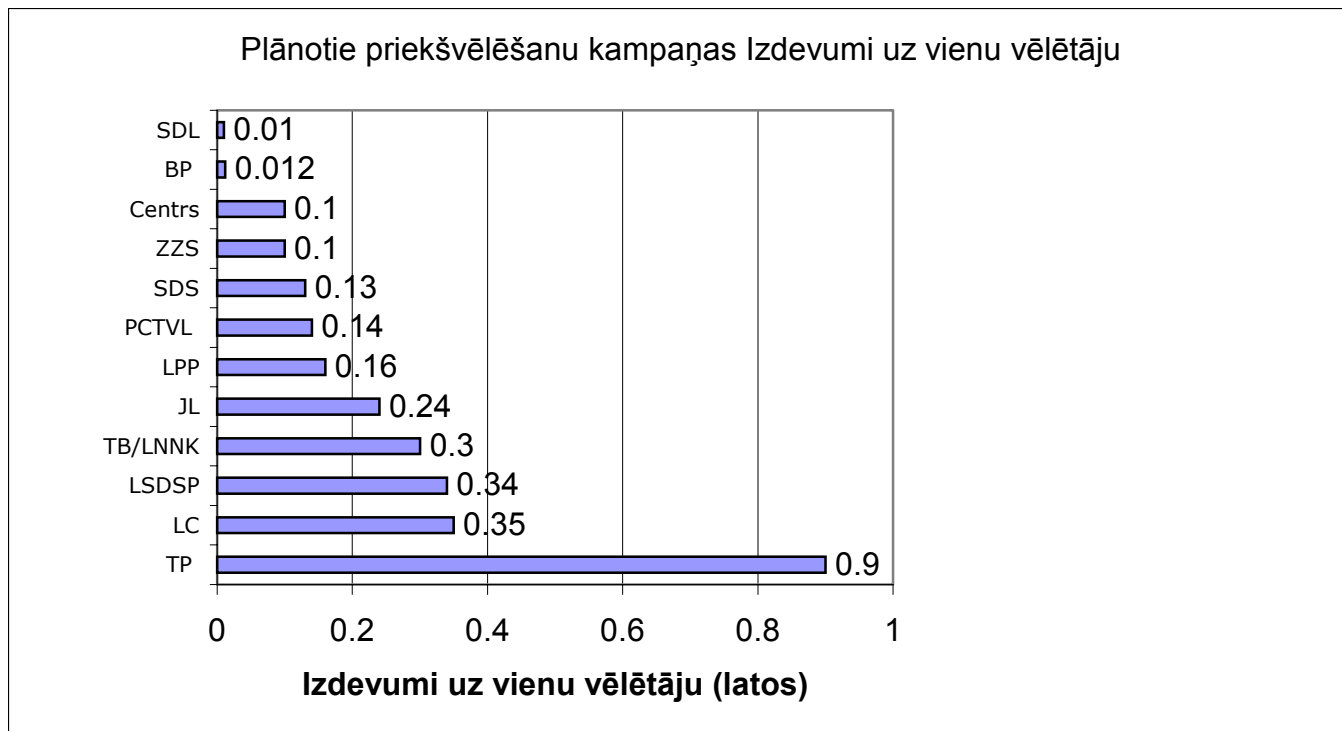
Saskaņā ar oficiāli deklarēto, partijas kopā priekšvēlēšanu aģitācijai un vienu balsstiesīgo vēlētāju varētu iztērēt **2.8** latus.

Salīdzinājumam var minēt, ka Lielbritānijā, kur apmaksāta politiskā reklāma elektroniskajos medijos aizliegta 1997. gada parlamenta vēlēšanās priekšvēlēšanu kampaņa izmaksāja 0.40 Ls uz vēlētāju, savukārt ASV tā izmaksā 1.7 Ls uz balsstiesīgo vēlētāju.

Avots: Transparency International, www.pretkorupcija.lv *Latvija: plānotie priekšvēlēšanu kampaņas izdevumi, avots: politisko partiju paziņojumi par plānotajām priekšvēlēšanu kampaņas izmaksām www.pretkorupcija.lv

Tā kā TP paziņojusi, ka uz 8. Saeimas vēlēšanām tā tērēs visvairāk, tās tēriņi uz vienu balsstiesīgo iedzīvotāju ir 0.9 Ls, otrajā vietā ir Latvijas Ceļš, kura tēriņi ir 2.5 reizes mazāki – 0.35 Ls, trešajā vietā – LSDSP ar 0.34 Ls lieliem tēriņiem.

Avots: www.pretkorupcija.lv/ "Atklāti par 8. Saeimas priekšvēlēšanu kampaņas finansēm"

Likumdošanas normu ievērošana

Lielākā daļa politisko partiju neievēro politisko partiju finansēšanas likuma normu par to, ka Priekšvēlēšanu perioda izdevumu deklarācijā norādāmi visu izdevumu kopsumma (ieskaitot regulāros izdevumus), kas politiskajai organizācijai (partijai) radušies laika posmā no 270.dienas līdz 50.dienai pirms vēlēšanām (8.¹ pants (2) punkts).

Šī norma ieviesta tāpēc, ka Saeimas deputātu vidū nebija vienprātības par to, kādi uzdevumi uzskatāmi par priekšvēlēšanu kampaņas izdevumiem un kādi nav. Tā vietā, lai noteiktu atbilstošas izdevumu kategorijas, ko varētu uzskatīt par priekšvēlēšanu kampaņas izdevumiem, Saeimas deputāti vienojās, ka noteiks vienotu periodu, kas uzskatāms par priekšvēlēšanu aģitācijas laiku, kurā visas izmaksas, tiks uzskaitītas kā priekšvēlēšanu kampaņas izdevumi. Vienlaicīgi tika noteikts, ka izdevumi, kas saistīti ar partijas popularizēšanu tiks uzrādīti detalizēti, bet pārējie (regulārie) izdevumi norādīti vienā atsevišķā pozīcijā. Saeimas deputāti vienojās, ka šis periods būs 270 dienas pirms vēlēšanām.

Šāda norma ieviesta, lai nedotu iespēju partijām "norakstīt" lielas savu priekšvēlēšanu izdevumu kategorijas uz regulāro izdevumu rēķina. Ja tas notiktu, patiesie partiju izdevumi būtu redzami tikai pēc 5 mēnešiem, tad, kad partijas iesniedz savas ikgadējās deklarācijas. Šo prasību savās priekšvēlēšanu deklarācijās ievērojušas tikai 4 no 20 partijām, kas iesniegušas savus sarakstus Centrālajā vēlēšanu komisijā.

Norāda kopējos izdevumus	Kopējos izdevumus nenorāda
Sociāldemokrātu savienība Sociāldemokrātiskā Labklājības partija Jaunais laiks Tautas partija	Brīvības partija LSDSP Politiskā apvienība "Centrs" Krievu partija Latvijas pirmā partija Zaļo un Zemnieku savienība Latvijas Ceļš PCTVL TB/LNNK

Izdevumu sadalījums

Priekšvēlēšanu izdevumu deklarācija paredz diezgan sīku partiju atskaiti pa izdevumu kategorijām. Tas nepieciešams tāpēc, lai būtu iespējams konstatēt, cik daudz no partiju tēriņiem tiek iztērēti konkrētās mediju kategorijās, cik liela ir juridisko personu – dažādu reklāmas, mediju un PR aģentūru daļa kopējos tēriņos, cik daudz tiek tērēts dažādām sabiedrisko attiecību un publicitātes veicināšanas, kā arī sponsorēšanas aktivitātēm. Tikai šādi detalizējot izdevumus ir iespējams tos ticami pārbaudīt.

Jāatzīst, ka šie skaitļi ir uzskatāmi redzami un pārbaudāmi dažu politisko partiju deklarācijās, kamēr citas ir acīm redzami kļūdaini aizpildītas. Apkopojumu pa šo izdevumu kategorijām piedāvājam, balstoties uz partiju aizpildītajām deklarācijām.

	Reklāmas izvietošana %	Reklāmas materiālu sagatavošana %	Reklāmas kampaņas plānošana %	Iespieddarbi %	Labdarības pasākumi %
ZZS	0.50%	52%	23%	0	22%
TB/LNNK	1%	94%	3%	0	0.10%
JL	19%	0.20%	4.00%	9%	0
BP	20%	71%	0	3%	6%
LSDSP	23%	10%	62%	0.80%	2%
PCTVL	35%	33%	0	0	20%
SDS	42%	14%	11%	0.30%	11%
LPP	80%	4%	0	0	10%
TP	67%	10%	2%	9%	3%
LC	75%	6%	1%	0.10%	8%
Centrs	93%	3%	0	0	1%

Agrākā analīze, kas veikta projekta ietvaros, kā arī citu valstu pieredze liecina par to, ka vēlēšanu gados aptuveni 70% no visiem partijas izdevumiem sastāda izdevumi par reklāmas izvietošana medijos. No tabulas redzams, ka tuvu šādam skaitlim ir LC, TP un LPP. Savukārt TB/LNNK deklarācija liecina par to, ka reklāmas izvietošana iztērēts 1% no visiem izdevumiem. ZZS reklāmas izvietošana iztērējusi tikai 0.5% no visiem izdevumiem.

Līdzīgā veidā arī samaksa par reklāmas materiālu sagatavošanu dažādām partijām ievērojami atšķiras. Lai gan likuma normā formulējums ir ļoti precīzs:

3) maksājot juridiskajām personām par visu veidu reklāmas materiālu (videomateriāli, audiomateriāli, plakāti u.c.) sagatavošanu, lai tos izplatītu šīs daļas 1. un 2.punktā paredzētajā veidā;

proti, tas nosaka, ka šajā sadaļā norādāmas izmaksas par *tehnisko* reklāmas materiālu sagatavošanu. Sarunās ar partijām noskaidrojās, ka ne pašām partijām, ne arī Valsts ieņēmumu dienestam nav pilnīgas skaidrības par to, kas rakstāms šajā kategorijā, lai gan vairākas partijas deklarāciju šajā ziņā aizpildījušas pareizi. No šī jāsecina, ka noteikto likumdošanas grozījumu jēgu mazina partiju neizpratne par to, kā pareizi aizpildāmas to priekšvēlēšanu perioda izdevumu deklarācijas un KNAB, kam turpmāk uzticēts veikt politisko partiju finansu uzraudzību, nepieciešams veikt partiju izglītošanu šajā jomā.

Juridisko personu darbs

Juridisko personu - reklāmas, sabiedrisko attiecību un mediju aģentūras darbs priekšvēlēšanu perioda izdevumu deklarācijās definēts divās sadaļās – maksājumi par juridisko personu sagatavotiem reklāmas materiāliem un reklāmas kampaņas plānošanu, sagatavošanu un organizēšanu. Iespējams, ka nākotnē nepieciešams sīkāk definēt tieši pēdējo kategoriju.

Šāds detalizēts juridisko personu ieguldījumu definējums nepieciešams, lai viestu skaidrību minējumos, ka minētās juridiskās personas ir vidutājs starp partiju un mediju, kur tiek "atmazgāta" partiju nauda, ka mediji saņem tikai niecīgu daļu no reālajiem kampaņas izdevumiem, ka šie starpnieki atbildīgi par priekšvēlēšanu aģitācijas izmaksu straujo pieaugumu no vēlēšanām uz vēlēšanām.

Ar šādu detalizētu juridisko personu ieguldījuma definējumu iespējams uzlikt partijai par pienākumu noteikt precīzas juridisko personu pakalpojumu izmaksas robežas.

No partiju deklarācijām un arī jautājumiem, kas tika uzdoti partijām jāsecina, ka partijas savu sadarbību ar juridiskajām veido divējādi:

1. Ir partijas, kas visu kampaņas plānošanu, materiālu sagatavošanu un reklāmu izvietojumu par noteiktu summu uztic kādai juridiskai personai un tālāk nesaņem atgriezenisku informāciju par to, kā šie līdzekļi iztērēti (vai vismaz nav gatavas šādu informāciju publiskot). Tādas ir partijas, kuru izdevumos izdevumu juridisko personu darba īpatsvars ir liels, piemēram ZZS (75%), TB/LNNK (97%), LSDSP (72%), Brīvības partija (71%)
2. Otrajā grupā ierindojas partijas, kas saņem un uzrāda precīzu informāciju par to, cik konkrēti maksājusi reklāmas materiālu izgatavošana un izvietojuma. Tās ir

partijas, kuru kopējos izdevumos maksājumi juridiskajām personām sastāda nelielu daļu. Jaunais laiks (4.2%), Tautas partija (12%), Latvijas Ceļš (7%).

	Reklāmas materiālu sagatavošana %	Reklāmas kampaņas plānošana %	Kopā izdevumi juridiskām personām %
ZZS	52%	23%	75%
TB/LNNK	94%	3%	97%
JL	0.20%	4.00%	4.2%
BP	71%	0	71%
LSDSP	10%	62%	72%
PCTVL	33%	0	33%
SDS	14%	11%	25%
LPP	4%	0	4%
TP	10%	2%	12%
LC	6%	1%	7%
Centrs	3%	0	3%

Atsevišķu partiju ieņēmumu – izdevumu analīze

Metodoloģija ziedotāju analīzei

- Izvēlēti ziedotāji, kuru ziedojums pārsniedz LS 2000, pieņemot, ka mazākas summas nevarētu būt nopietns arguments potenciālai ziedotāja slēptās ietekmes realizēšanai uz politiķiem. Protams, tiek pieļauts, ka tādējādi secinājumos var neparādīties kādas saistītu ziedotāju grupas, kas ziedojušas pa mazāk LS 2000 vairākas reizes.
- Netika aplūkoti sabiedrībā pazīstami uzņēmumi, uzņēmēji un politiķi, par kuru līdzekļu izcelsmi šaubas pamatā nerodas. Protams, tiek pieļauts, ka arī šiem ziedotājiem var būt neiesniegti gada pārskati un apgrūtinājumi – aizdomīgās nianse, uz kurām tiek norādīts šajos secinājumos.
- Netika aplūktas partijas, kuras, saskaņā ar reitingiem, ir tālu no iekļūšanas Saeimā. Analīzes autori pieņem, ka tādējādi pašlaik nav īpaši lietderīga šo ziedotāju potenciālā ietekme uz politikas veidošanu.
- Tas, ka "Lursoft" datu bāzes nav reģistrēts uzņēmuma iesniegtais gada pārskats, nenozīmē, ka šāds pārskats nav ticis iesniegts VID. Analīzes autori atturas no sprieduma par šo firmu reputāciju, tikai pievērš uzmanību neizpildītai likuma prasībai.
- Tas, ka fiziskā persona, kas ziedojuši vairāk nekā LS 2000 neparādās "Lursoft" datu bāzēs kā amatpersona vai īpašuma daļu īpašnieks, nenozīmē, ka tai nav iespējams iekrāt līdzekļus, piemēram, strādājot vadošā, bet ne amatpersonas amatā. Analīzes autori atturas no sprieduma par šo fizisko personu reputāciju, tikai pievērš uzmanību tam, kuru partiju ziedotāju sarakstā ir fiziskas personas, kas nav reģistrētas "Lurfost" uzņēmumu datu bāzē.

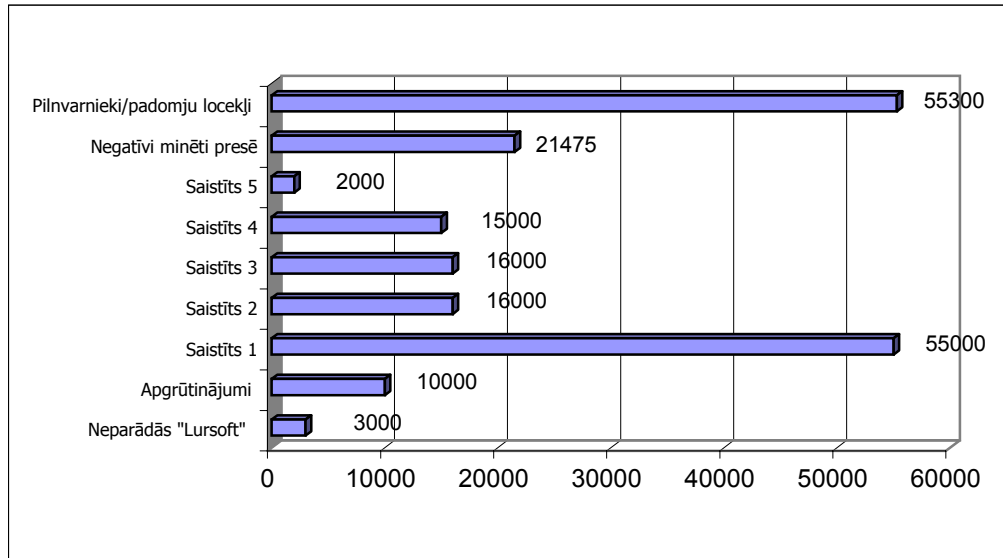
Metodoloģija izdevumu analīzei

- Analīzei izvēlētas partijas, kurām ir radušies vērā ņemami priekšvēlēšanu kampaņas izdevumi - TB/LNNK, PCTVL, LSDSP, JL, TP, LPP, SDS, LC, ZZS;
- Tāpat kā partiju deklarācijas iekļautas tikai tās izmaksas, kas tām radušās no 270. līdz 50. dienai pirms vēlēšanām, līdz 16. augustam, arī projekta uzskatījumā parādās līdz 16. augustam izvietota reklāma;
- Analīzes pamatā ir politisko partiju VID iesniegtās priekšvēlēšanu perioda izdevumu deklarācijas. Tās analizētas pēc sekojošiem principiem:
  - deklarācijas atbilstība likumdošanas prasībām;
  - pretrunas ar projekta "Atklāti par 8. Saeimas priekšvēlēšanu kampaņas finansēm" uzskaitījumiem reklāmas apjomiem;
  - pretrunas starp praksē novērotajām partiju aktivitātēm un deklarācijā uzrādīto. Preses materiālu analīze.

'Tēvzemei un Brīvībai' / LNNK

Ienākumi

Saņemto ziedojumu kopsumma: 476378 Ls (skatīts 27.09.2002)

- No ziedotājiem, kuru ziedojumi pārsniedz LS 2000, "Lursoft" datu bāzē kā uzņēmumu īpašnieks vai amatpersona neparādās Edgars Makarovs (3000Ls).
- Starp lielākajiem ziedotājiem – juridiskajām personām – nebija tādu uzņēmumu, kas nav iesnieguši gada pārskatus
- Viens ziedotājs – fiziskāspersona – Māris Zelgalvis, (10 000Ls), ir dalībnieks trīs firmās, kuras visas ir ar aprūtinājumiem: a/s "Zvejnieks" – apķīlāta manta, SIA "Anrī L" – pārreģistrācijas liegums, SIA "Agmārs Z" – VID un tiesas aizliegumi partnera Agra Vītola daļām.
- Starp ziedotājiem – juridiskām personām – savstarpēji saistītas ir kompānijas R.A.N.G. (10 000 Ls), "Baltijas energo tranzīts" (10 000 Ls) (100% pieder N.Lakučam), un "Vēsturisko ēku apsaimniekošanas fonds" (10 000 Ls) (45% pieder "Baltijas energo tranzītam"). Vēl jāpieskaita Normunda Lakuča kā fiziskāspersonas ziedojumi (25 000 Ls)
- Savstarpēji saistīti ir arī "Siguldas tirdzniecības centrs" (8000Ls) un tā īpašnieks Aldis Čeksters (8000Ls)
- Savstarpēji ir saistītas arī "Kalnozols un partneri" un "Kalnozols celtniecība" – kopā 6 tūkstoši latu , kā arī Valdis Kalnozols kā fiziskāspersona (10000Ls).
- Savstarpēji saistītas "Metamix" un "Izoterms" – kopumā 15 tūkstoši latu (pieder vienai un tai pašai ārzonas firmai)
- Savstarpēji saistītas arī "Car Parking" un "Baltik Konstruktion" – kopumā 2000 latu (pieder divām "New Century Holding" apakšstruktūrām)
- Presē līdz šim skandalozā kontekstā minēti ziedotāji Igors Kupcis (9975Ls) (bijušais Rīgas pašvaldības policijas priekšnieks, "Vakara ziņas", 15.01.1999.), Alvis Vītols (1500Ls) (bijušais Valsts kancelejas vadītājs, "Diena", 5.02.2002.), kā arī "Tranzīta termināls" (10000 Ls) ("Lansmaņa spirta lieta", NRA, 6.10.1999.)

- Vienlaikus jāatzīmē vairāki TB ziedotāji, kuri šo partiju pārstāv (vai pārstāvējuši) lielos valsts uzņēmumos kā pilnvarnieki un padomes locekļi – Aigars Eņiņš (3000Ls) Eižens Cepurnieks (25 000 Ls), Zigurds Cīrulis (1000 Ls), Gatis Deksnis (9000 Ls), Juris Saratovs (4800 Ls), Halfors Krasts (10000 Ls), Jāzeps Bernāns (2500 Ls).

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 221 440 Ls

Plānotie izdevumi: 427 400 Ls

TB/LNNK savā priekšvēlēšanu izdevumu deklarācijā nenorāda ne izdevumus sabiedriskajā televīzijā, ne sabiedriskajā radio. Projektā uzskaitīts, ka kopsummā TB/LNNK LTV iztērējusi 12 718. LTV atskaitē parādās, ka tās kopējie ieņēmumi no TB/LNNK bijuši 309 Ls. Sazinoties ar LTV projekts noskaidroja, ka LTV un TB/LNNK bija savstarpējas apmaiņas līgums, kas "nebija izteikts naudas izteiksmē". Tas nozīmē, ka tādā vai citādā veidā TB/LNNK nav tieši maksājusi par šo raidlaiku to vajadzētu deklarēt kā ziedojumu partijai, jo tas ietilpst Politisko partiju likuma definīcijā, ka:

"Par dāvinājumu (ziedojumu) šā likuma izpratnē uzskatāmi *jebkuri mantiski vai citāda veida bezatlīdzības labumi*, tai skaitā pakalpojumi, tiesību nodošana, politiskās organizācijas (partijas) atsvabināšana no pienākuma, atteikšanās no kādas tiesības par labu politiskajai organizācijai (partijai), kā arī citas darbības, ar kurām politiskajai organizācijai (partijai) tiek piešķirts kāds labums. Par dāvinājumu (ziedojumu) šā likuma izpratnē tiek uzskatīta arī kustamas vai nekustamas mantas nodošana politiskās organizācijas (partijas) īpašumā un pakalpojumu sniegšana politiskajai organizācijai (partijai) par maksu, kas ir zemāka par attiecīgās kustamas vai nekustamas mantas vai pakalpojuma tirgus vērtību".

Vienlaicīgi, gan projekta ietvaros konstatēts, gan Latvijas radio sniegtajos datos norādīts, ka no TB/LNNK saņemts maksājums 2701 latu (LR) un 1968 latu (projekta uzskaitītais) apjomā. TB/LNNK deklarācijā šādas summas neparādās, kas rada šaubas par deklarācijā norādīto datu patiesumu.

Tāpat projekta ietvaros uzskaitīts, ka komercelevīzijā TB/LNNK izvietojusi reklāmu par 27 704 Ls, bet partijas deklarācijā norādītā summa ir daudz mazāka – tikai 1690 Ls. Šī nesakritība varētu raksties no tā, ka TB/LNNK maksu par reklāmu komertelevisijā līdz 16. augustam vēl nebija izdarījusi. Šī argumenta spēku gan mazina fakts, ka reklāma izvietota jau februārī, martā un aprīlī.

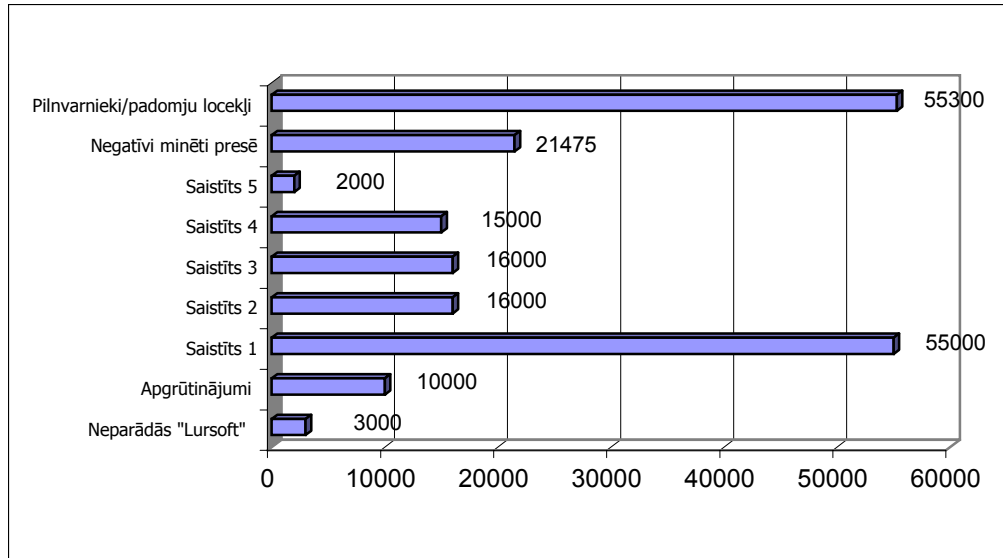
TB/LNNK ir arī partija, kas vislielāko daļu no saviem izdevumiem – 97% atvēl juridiskajām personām par reklāmas materiālu sagatavošanu un kampaņas plānošanu. Sarunās ar partijas pārstāvjiem noskaidrojās, ka nereti šajās summās ir arī reklāmas izvietojšanas izmaksas, kas projekta veicējiem ļauj secināt, ka partijas deklarācija ir aizpildīta kļūdaini, jo likumā skaidri definēts, ka izmaksas par reklāmas izvietojšanu norādāmas atsevišķā ailē.

TB/LNNK deklarācijā neparādās izdevumi "izdodot vēlēšanu kampaņas vajadzībām laikrakstus, žurnālus, biļetenus, grāmatas un citus izdevumus, kas tiek sagatavoti iespiedtehnikā", lai gan jau ilgstoši iznāk TB/LNNK avīze.

Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā

Ienākumi

Sajemto ziedojumu kopsumma: 257 927 Ls (skatīts 27.09.2002)

- "Lursoft" datu bāzē nav nekādas informācijas par sekojošiem ziedotājiem, kuru summas pārsniedz 2000 LS: Genadijs Orehovs – LS 5000, Aleksandrs Konajevs – LS 6200, Aija Aleksejeva – LS 2500, Tina Ivanova – LS 4500, Sanita Gailīte – LS 5000 un Natālija Voļpe – LS 8000. Pēdējā gan, iespējams, ir radniece citam ziedotājam Andrejam Voļpem, kurš ir a/s "Fincross Securities" valdes priekšsēdētājs (5000 Ls).
- Starp lielākajiem ziedotājiem – juridiskajām personām – nav tādu uzņēmumu, kas nav iesnieguši gada pārskatus, tāpat nebija uzņēmumu, kam būtu apgrūtinājumi. 6000 latus ziedojis uzņēmums "2-E", kurš pēdējos divus gadus strādājis ar zaudējumiem 91 tūkstošu (2001) un 12 tūkstošu (2000) latu apjomā.
- Kā savstarpēji saistītus jāmin ziedotājus "Enri" (3930, 6030 Ls), "Enri Holding" (24 120Ls) un "Europe center" (10 000 Ls) (nepareizi pierakstīts kā "Europe cents") – uzņēmumi, kuru dalībnieki vai amatpersonas ir Jevgēnijs un Oksana Ņemeci. (Kopumā ziedojuši LS 44 080 Ls) Vēl, kā saistīts ziedojums jāmin LS 10 000 no fiziskāspersonas Ivara Rudziša, kam pieder 4% "Enri Holding".
- Presē ("Vakara ziņas", 27.04.2001.) līdz šim skandalozā kontekstā minēti ziedotāji "Europe center" (10 000 Ls) – uzņēmēja Igora Condas slepkavības sakarā, "B.L.B. Baltijas termināls" (6040 Ls) – uzņēmēja Valerija Ļihačova slepkavības sakarā,
- Andrejs Jakovļevs (8500 Ls) un Dainis Zelmenis (1500; 1500Ls) presē minēti sadarbības ar VDK kontekstā ("Latvijas vēstnesis", 31.08.2002. un "Lauku avīze", 4.10.2001.)

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 145 704 Ls

Plānotie izdevumi: 195 704 Ls

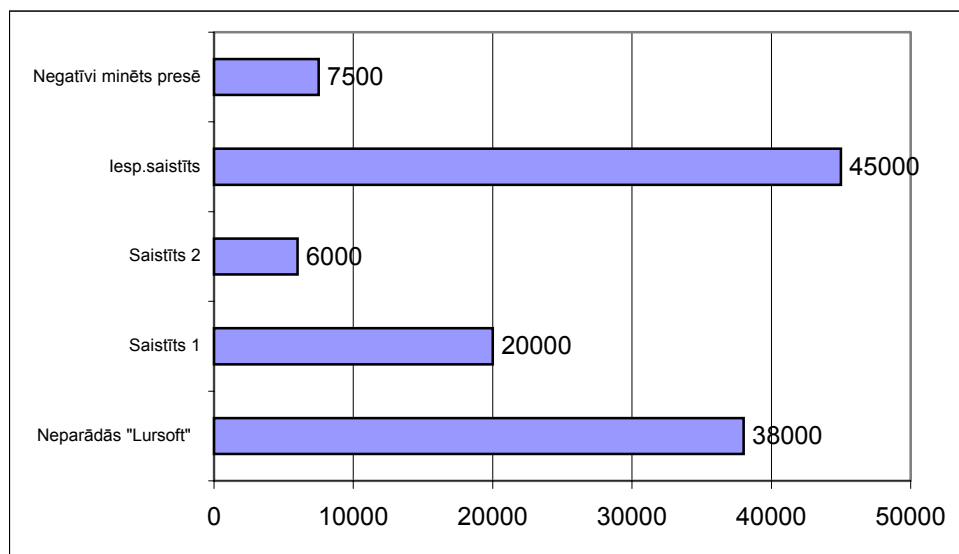
PCTVL deklarācijā norāda, ka tās izdevumi, maksājot par reklāmas izvietošanu sabiedriskajā televīzijā ir 45 122 lati. Projekta ietvaros uzskaitīts, ka šīs izmaksas bijušas 12 590 Ls, savukārt LTV sniegtajā informācijā norādīts, ka laika periodā līdz 16. augustam no PCTVL saņemti 354 lati. Tas skaidrojams ar to, ka LTV par PCTVL reklāmām, kas tika pārraidītas futbola čempionāta laikā, samaksu tieši nesaņēma.

Par pretrunām PCTVL deklarācijā jau plaši rakstīts presē (Diena, 2002.19.09), iespējams, kad deklarācijā uzradītās summas – maksājumi sabiedriskai televīzijai un maksājumi juridiskām personām par reklāmas materiālu sagatavošanu – dublējas. Viest skaidrību šajā jautājumā vajadzētu KNAB vai Valsts Ieņēmumu Dienestam, ka, uzticēta partiju deklarāciju kontrole.

Latvijas sociāldemokrātiskā strādnieku partija

Ienākumi

Saņemto ziedojumu kopsumma: 339 998 Ls (skatīts 27.09.2002)

- "Lursoft" datu bāzēs nav informācijas par sekojošiem ziedotājiem, kuru ziedotās summas pārsniedz 2000 latus: Gunārs Dilbe – LS 5000, Ļubova Hartmane – LS 25 000, Oļegs Dobrikovs – LS 2500, Leonīds Polovjanovs – LS 2500, Vladimirs Arsenjevs – LS 3000. Visi, izņemot Dilbi, ziedojuši 16. un 17.aprīlī. Tiesa gan šajos datumos līdzīgas summas ziedojuši arī cilvēki, kas minēti "Lursoft" datu bāzēs – pārsvarā Liepājā reģistrētu uzņēmumu pārstāvji.
- Starp lielākajiem ziedotājiem – juridiskajām personām – nebija tādu uzņēmumu, kas nav iesnieguši gada pārskatus, tāpat nebija uzņēmumu, kam būtu apgrūtinājumi.
- Kā savstarpēji saistītus jāmin ziedotājus Maigoni Ķinēnu (10 000 Ls) un viņam 100% piederošo Grobiņas uzņēmumu "Remontu kantoris" (10 000 Ls),
- Kā savstarpēji saistīti jāmin arī "Liepājas labiekārtošanas sabiedrība" (5000 Ls) un viens no tās īpašniekiem Arkādijs Leinis (1000 Ls).
- Uzņēmējs no Liepājas Artis Hartmanis (20 000 Ls) un "Lursoft" datu bāzēs neminētā Ļubova Hartmane, kas, iespējams, ir radnieki, kopā ziedojuši LS 45 000. Artim Hartmanim piederošās firmas "Sezams" un "Apsardzes aģentūra" nav iesniegušas nevienu gada pārskatu kopš dibināšanas. Hartmanis "Lursoft" datu

bāzē parādās arī kā SIA "Sovbunker" direktors, tomēr neviena no šīm firmām nav ziedotāju sarakstā.

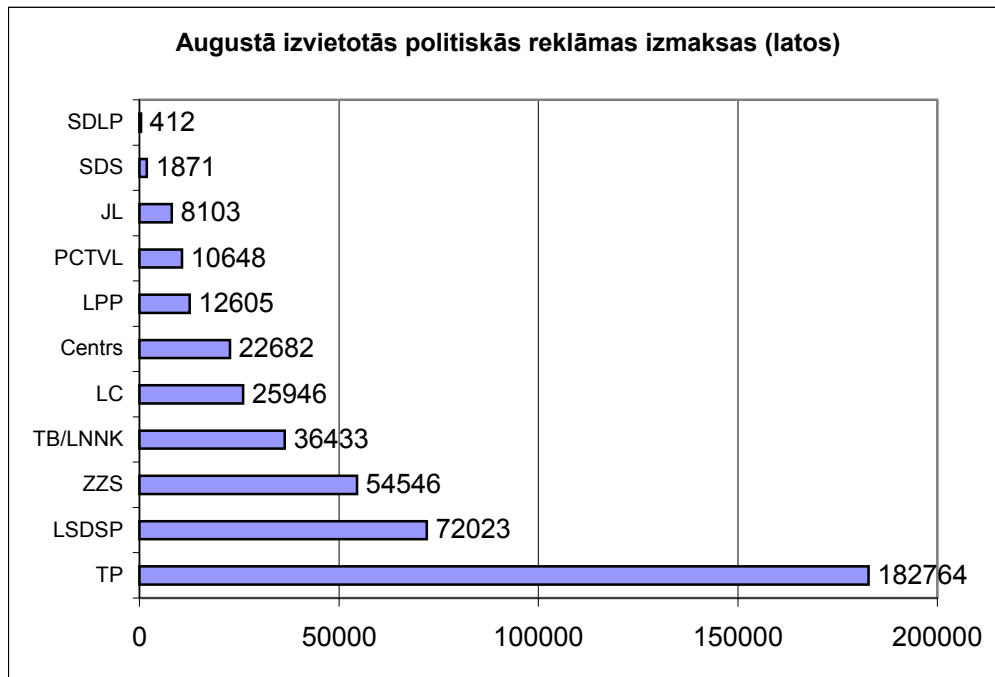
- Presē skandalozā kontekstā minēti ziedotāji Laura Minskere, Aija Rajevska un Filips Rajeviskis (visi ziedojuši 2500 Ls) – "Mediju tilta" skandalozais līgums ar Rīgas domi (DSP jau paziņojuši par ziedojuma atmaksāšanu – "Diena", 16.09.2002.)

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 183 059 Ls

Plānotie izdevumi: 486 000 Ls

LSDSP deklarācijā redzams, ka starpību starp līdz 16. augustam iztērētajiem un priekšvēlēšanu aģitācijai plānot tērētajiem līdzekļiem ir liela - 183059: 486000. Jāatzīst, ka vēl pēc deklarācijā norādītā datuma LSDSP rīko vismaz divus lielus pasākumus – koncertu "Roks par tiesisku valsti" un "Lielo koncertu" "Kopā mums izdosies", kas pēc dažādām ziņām presē izmaksājuši attiecīgi 6000 un 60 000 Latu. Tas varētu izskaidrot ievērojamo starpību starp tērētajiem, kas izdarīti līdz 16. augustam un plānotajiem kampaņas izdevumiem. Tāpat jāatzīmē, ka intensīvie tērīgi reklāmai tieši augustā ierindoja LSDSP 2. vietā izvietotās reklāmas izmaksu ziņā.

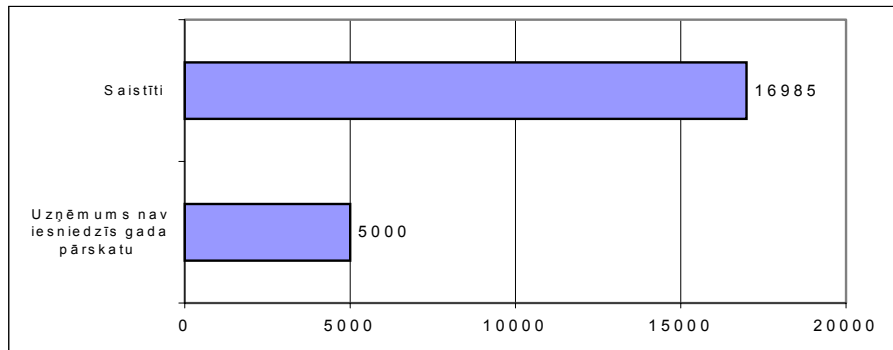

LSDSP ir partija, kuras plānoto izdevumu un saņemto ziedojumu kopsummas uz 26.09.2002. ir visatšķirīgākās. Tās plānotie priekšvēlēšanu kampaņas izdevumi ir par 146 002 Ls lielāki nekā tās saņemto ziedojumu kopsumma.

Jaunais Laiks

Ienākumi

Saņemto ziedojumu kopsumma: 405 950 Ls (skatīts 27.09.2002)

- Starp ziedotājiem, kuru ziedojumi pārsniedz LS 2000, nav tādu, kas nav reģistrēti "Lursoft" datu bāzē.
- Fiziskāpersonai Irēnei Butai (5000 Ls) piederošais SIA "Olvo B" nav iesniedzis nevienu gada pārskatu kopš dibināšanas.
- Nav uzņēmumu, kuriem būtu apgrūtinājumi.
- Par saistītiem ziedotājiem jāmin SIA "Rīka" (6926 Ls), Grigorijs Krupņikovs (kopumā 6299 Ls) un Andrejs Dozorcevs (3760 Ls) (SIA "Rīka" īpašnieki).

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 209 808 Ls

Plānotie izdevumi: 340 000 Ls

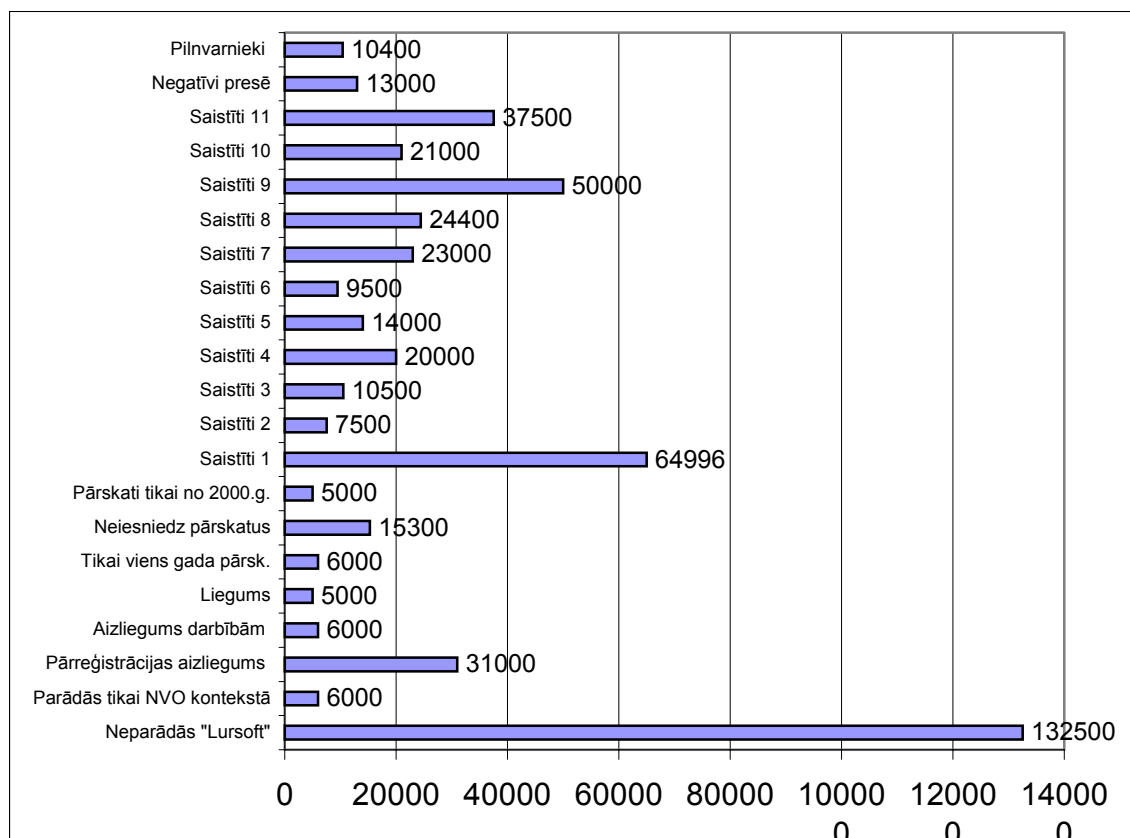
JL, kas jau priekšvēlēšanu kampaņas sākumā par mērķi izvirzīja priekšvēlēšanu kampaņu veidot bez TV un radio reklāmām, priekšvēlēšanu kampaņas izmaksu ziņā ir 5. vietā. Projekta ietvaros, laikā no 1. janvāra līdz 16. augustam JL reklāmas ne TV, ne radio, ne nacionālajos laikrakstos nav konstatētas. Projekts uzskaitījis tikai sludinājumus un publikācijas reģionālajos medijos, kas kopā sastāda 8858 Ls. Lielākās pozīcijas JL priekšvēlēšanu izdevumu atskaitē sastāda maksa darba algās kampaņā iesaistītajiem (24 448 Ls), kas liecina par to, ka atšķirībā no citām partijām, JL ir izvēlējis darba spēka ietilpīgu nevis kapitālietilpīgu reklāmas kampaņu. Tāpat salīdzinoši lieli izdevumi (18 209 Ls) radušies, izdodot vēlēšanu kampaņas vajadzībām laikrakstus, žurnālus, biļetenus, grāmatas un citus izdevumus, kas tiek sagatavoti iespiedtehnikā.

Tautas partija

Ienākumi

Saņemto ziedojumu kopsumma: 1 118 940 Ls (skatīts 27.09.2002)

- Starp ziedotājiem, kuru ziedojumi pārsniedz LS 2000, "Lursoft" datu bāzēs kā amatpersonas vai dalībnieki nav minēti Vija Grantovska (7000Ls), Viesturs Grīnbergs (8500Ls), Mihailo Bilejs (4000Ls), Inta Birzīte (8500Ls), Leons Cišs (6000 Ls, dzimis 1924.g.), Dzintra Dzirniece (7500 Ls), Oskars Brencāns (6000 Ls), Jekaterina Šabārova (22 000 Ls), Mihails Rudakovs (5000 Ls), Armands Liberts (5000 Ls), Džeralds Kalniņš (5000 Ls), Ņina Pence (9800 Ls), Karīna Ludviga Lāce (6700 Ls), Leons Purgāns (7000 Ls), Normunds Kalašs (5000 Ls), Valerijs Arbuzovs (5000 Ls), Raimonds Bogdāns (2500 Ls), Silvija Aleksandrova (3000 Ls) un Arvīds Birzītis (9000 Ls). Tāpat Ričards Batarags (3000 Ls) un Andris Lelis (3000 Ls) "Lursoft" reģistrēti tikai kā korporācijas "Ventonia" filistru biedrības valdes locekļi, bet citu amatu vai dalības uzņēmumos nav.

- No ziedotājiem – juridiskajām personām: SIA "Baltlats" (11 000 Ls) uzlikts visa veida pārreģistrācijas aizliegums, SIA "Alūksnes piensaimnieks (25 000 Ls) un SIA "Līvānu autocentrs" (6500 Ls) nav nekad iesnieguši gada pārskatus.
- No ziedotājiem – fiziskāspersonām: Jurim Blāķim (6000 Ls) piederošais SIA "Pauze Pro" – pārreģistrācijas liegums, Mārim Mainulim (6000 Ls) piederošais SIA "Tauma Eikša" – aizliegums darbībā, Natālijas Prokofjevas (5000 Ls) SIA "Tingo" – liegums, Mārtiņa Klauža (6000 Ls) SIA "Geoklubs" – iesniegts tikai 1999.gada pārskats, Anda Silinieka (15 300 Ls) SIA "Tip Top" neiesniedz pārskatus kopš 1999.gada, tā paša ziedotāja SIA "Almēr-A" – nav iesniedzis vispār, Pētera Miriņuka (5000 Ls) SIA "Andžpers" – pārreģistrācijas liegums Miriņuka daļām, Aloiza Jermacāna (5000 Ls) SIA "Enerģija" – pārskati sākti iesniegt tikai 2000.gadā, Jura Villera (9000 Ls) SIA "Primex" – pārreģistrācijas liegums.
- Par saistītiem ziedotājiem uzskatāma šāda grupa: "Tranzīta termināls" (10 000 Ls), "Nemo holdings" (10 000 Ls), "Alnico" (5000 Ls), Māris Niedra, Māris Dzenītis, Kaspars Loss un Aivars Kalniņš (katrs pa LS 9999 Ls). Šīm personām dažādās kombinācijās pieder minētie uzņēmumi.
- Saistīti ziedotāji ir arī "Latvijas ekonomists" (5000Ls), "Ekopolise" (2000Ls), un to īpašnieks Alvis Krasovskis (5000Ls).
- Saistīti ziedotāji ir Gatis Krasovskis (3000 Ls), Kaspars Strazds (2000 Ls) un tiem piederošā SIA "A.I.K. Komunikācijas" (2500 Ls).
- Saistīti ziedotāji ir Arvis Rove un Aloizs Norkus (katrs pa LS 10 000 Ls), kas darbojas a/s "Liepājas maiznieks".
- Saistīti ir ziedotāji Roberts Villers (9000 Ls) un Gaļina Roja (5000 Ls), kuriem pieder SIA "Balthema celtnieks".
- Saistīti ir ziedotāji Inita Liberte (4500 Ls) un Vents Horsts (5000 Ls) – a/s "Aizdevums"
- Saistīti ir ziedotāji "Energo Tehnika" (5000 Ls), "Eksperts Pro" (10 000 Ls), "SAN Rīga" (5000 Ls), "Silikons grupa" (3000 Ls), kurus vieno Gintara Kavača, Andra Ozoliņa un "Grant LLC" līdzdalība kapitālā un/vai amatpersonās.
- Saistīti ir ziedotāji "PP Komerccentrs" (14 000 Ls) un tā līdzīpašniece Margarita Brikmane (10 400 Ls).
- Saistīti ir ziedotāji "Rūta piens" (25 000 Ls, "Lursoft" datu bāzē reģistrēta kā "Vidzemes piena grupa" Ls) un tās akcionārs "Alūksnes piensaimnieks" (25 000 Ls).
- Saistīti ir "Baltijas Holdinga" grupas uzņēmumi "RAR" (1000Ls), "Remars Rīga" (5000 Ls), "Rīgas kuģu būvētava" (5000 Ls), "Latelektro Gulbene" (5000 Ls) un "Gulbenes degviela" (5000 Ls).
- Par saistītiem uzņēmumiem jāuzskata "Baltas" grupas uzņēmumi: "Bastions ZS" (25 000 Ls), "Latva" un "Rīgas apdrošināšanas sabiedrība" (katra pa LS 12 500 Ls).
- Skandalozā kontekstā presē minēts ziedotājs "Pilsētas torņi" (3000 Ls) – t.s. "Mottes lieta" ("Diena", 16.03.1999.Ls), "Tranzīta termināla" (10 000 Ls) grupa (t.s. "Lansmaņa spirta lieta", skat. piebildi pie TB/LNNK).
- Tāpat kā "TB/LNNK" gadījumā jāatzīmē, ka starp lielākajiem ziedotājiem ir TP pārstāve lielo uzņēmumu pilnvarniekos – Margarita Brikmane (10 400 Ls).

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 1 213 650 Ls

Plānotie izdevumi: 1 261 650 Ls

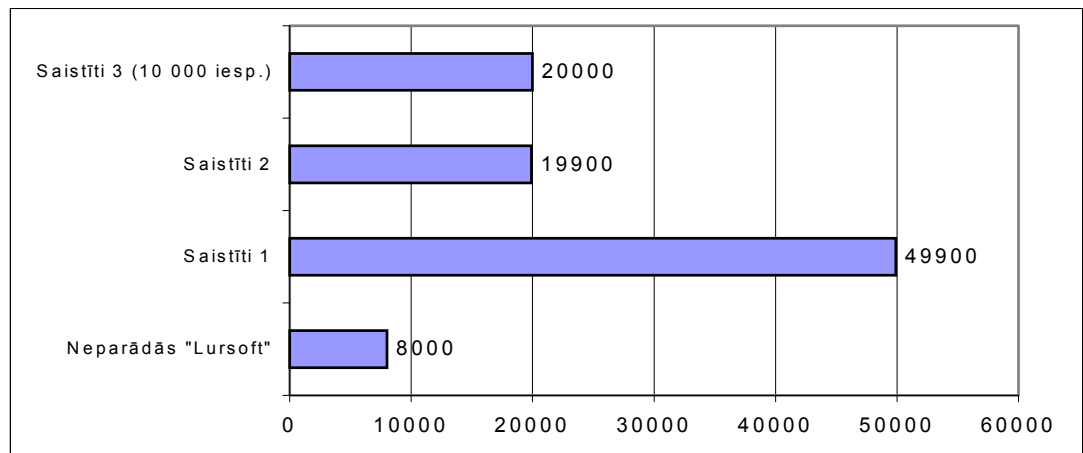
Summas, ko savā deklarācijā norāda TP par reklāmas izvietojumu, ir ievērojami lielākas nekā projekta uzskaitītais un arī Latvijas Radio un LTV norādītās. Tas skaidrojams ar to, ka ievērojamu daļu (LTV – 84%) reklāmu Tautas partija izvietojusi tieši pēdējās 50 dienās pirms vēlēšanām. Ar to arī izskaidrojama TP intensīvā klātbūtne reklāmas kampaņas pēdējās nedēļās.

Tautas partijas plānotie izdevumi uz 26.09.2002 par 79 710 pārsniedza saņemto ziedojumu kopsummu.

Latvijas Pirmā partija

Ienākumi

Saņemto ziedojumu kopsumma: 187 500 Ls (skatīts 27.09.2002)

- No ziedotājiem, kuru ziedojumi pārsniedz LS 2000, "Lursoft" datu bāzēs nav minēts Arvīds Armaņjevs (8000 Ls).
- Nav uzņēmumu, kuri nebūtu iesnieguši pārskatus UR, vai kuriem uzlikti apgrūtinājumi.
- Par savstarpēji saistītiem var uzskatīt "Linstow Varner" grupas un "Norvēģijas biznesa centra" uzņēmumu amatpersonas – Vladimirs Bļinovs (9900 Ls), Olafs Vītols (4000 Ls), Andris Pļāvējs (1000 Ls), Viesturs Koziols (10000 Ls), Guntars Grīnvalds (5000 Ls), Ainārs Šlesers (10000 Ls), kā arī Aināra Šlesera dzīvesbiedre Inese Šlesere (10000 Ls).
- Savstarpēji saistīti ir "Latvijas nami" pārstāvji Ivo Zonne (9900 Ls) un Linda Kaņepe (1000 Ls)
- Savukārt SIA "Babiķes hokeja halle" (nav ziedotāju sarakstā) dalībnieki ir Dainis Liepiņš (10 000 Ls) un Arnolds Laksa (10 000 Ls), viņi ir dalībnieki arī "Saliēna Real" (nav ziedotāju sarakstā), kuras dalībnieks ir A.Šlesers. Iespējams, ka A. Laksas radniece, ir Inga Laksa (10 000Ls).

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 38 388Ls

Plānotie izdevumi: 223 388 Ls

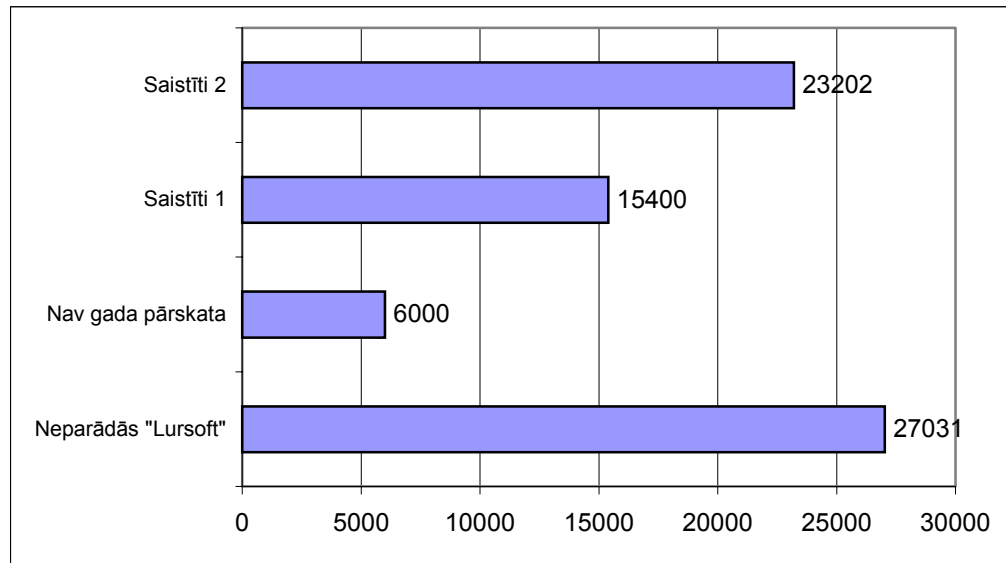
LPP savā deklarācijā norāda, ka tai nav radušās izmaksas par reklāmas izvietojumu sabiedriskajā radio. Tas neatbilst informācijai, kas ir projekta rīcībā – sabiedriskajā radio izvietota reklāma par 2850 latiem, līdzīgu skaitli uzrāda arī LR – 2827 Ls. Tas nozīmē, ka deklarācijā norādītas ziņas nav precīzas.

Arī LPP ir viena no partijām, kuras plānoto izdevumu summa pārsniedz uz 26.09.2002. saņemto ziedojumu summu, par – 35 888 latiem.

Sociāldemokrātu savienība – SDS

Ienākumi

Saņemto ziedojumu kopsumma: 129 710 Ls (skatīts 27.09.2002)

- "Lursoft" datu bāzē nav ziedotāji Daina Vintere (6000Ls), Juris Pifkins (2500Ls), Evita Kalmane (2500Ls), Wilma Teness (6031Ls), Jānis Millers (10000Ls) līdz 1997.gadam bijis SIA "Arix" direktors, bet tam nepieder kapitāla daļas nevienā uzņēmumā un pašlaik nav arī amatpersona,
- Fiziskāspersonas Pēteru Rusiņa (6000Ls) uzņēmums "Bezmers" nav iesniedzis nevienu gada pārskatu kopš darbības sākuma.
- SIA "Aļbarts" (8200Ls), SIA "Advantis" (2000Ls), kā arī SIA "KM Baltic" (5200Ls) var tikt uzskatīti par saistītiem uzņēmumiem caur uzņēmēju Aleksandru Halkovski – ģipāšnieks un amatpersona.
- Savukārt Ginta Celmiņa (3102Ls) – amatpersona J.Lejam piederošajā SIA j"Forsa", Nauris Leja (10 000Ls) – J.Lejas dēls un Jānis Leja (10 100Ls) arī uzskatāmi par saistītiem ziedotājiem.

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 74 645Ls

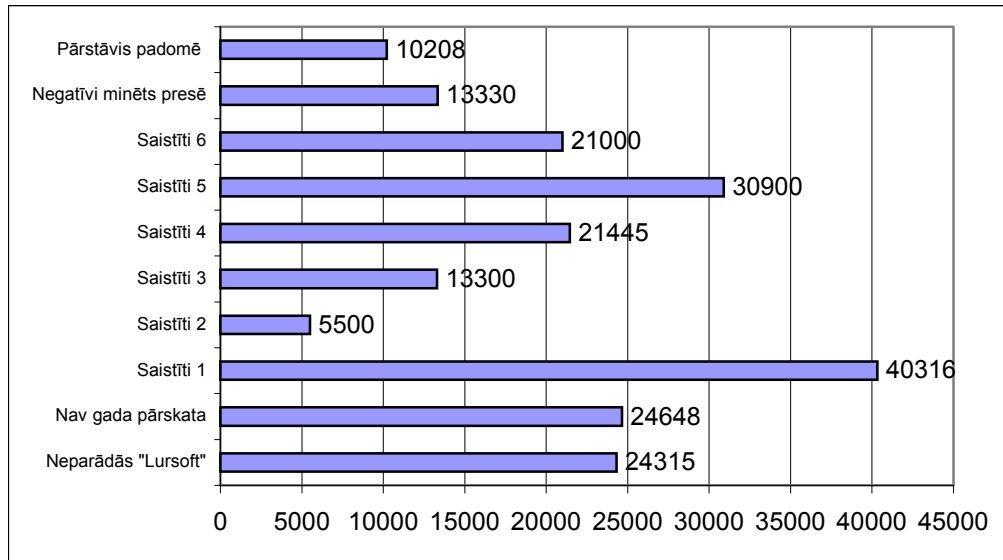
Plānotie izdevumi: 185 000 Ls

Kā samaksu par TV un radio izvietoto reklāmu SDS uzrāda salīdzinoši ļoti mazu summu – 143 latus. Projekta uzskaitē konstatēts, ka SDS līdz 16. augustam izvietoja reklāmu par 6945 latiem. Dati, kas saņemti no LTV liecina par to, ka LTV ienākumi no SDS reklāmām ir bijuši 7009 Ls. Šeit redzama ievērojama nesakritība un acīm redzami SDS deklarācijā norādītais skaitlis neatbilst patiesībai. Arī attiecībā uz nacionālajā presē izvietotajām reklāmām projekta uzskaitītās reklāmas izmaksas ir gandrīz 3 reizes lielākas – 1179 Ls, kas gan varētu liecināt par to, ka reklāma izvietota, bet samaksa līdz 16. augustam vēl nebija veikta. SDS ir arī partija, kurai ir ievērojama atšķirība starp plānoto izdevumu summu un uz 26.09.2002. saņemto ziedojumu apjomu, starpība - 55 290 Ls.

Latvijas ceļš

Ienākumi

Saņemto ziedojumu kopsumma: 589 060 Ls (skatīts 27.09.2002)

- Starp ziedotājiem, kuru ziedojumi pārsniedz LS 2000, "Lursoft" datu bāzē nav datu par Māri Menbārdi (6000Ls), Valentīnu Gredjuško (2800Ls), Māri Freivaltu (2200 – iespējams, Māris Freivalds, kas ir "Lursoft" datu bāzē), Igoru Lubovu (4000 Ls), Viktoriju Titovu (3150 Ls), Hariju Teivānu (3165 Ls) un Māri Bolšteinu (3000 Ls).
- Fiziskās personai Pēterim Juhņēvičam (10000Ls) piederošā z/s "Ābelītes" nav iesniedzis nevienu gada pārskatu, kopš dibināšanas, Rafaelam Krimelam (6033Ls) piederošais SIA "Reklāmas sabiedrība GCR" nav iesniedzis nevienu gada pārskatu kopš dibināšanas, Armandam Mazuram (5000Ls) piederošais SIA "Bone" kopš 1998.gada nav iesniedzis gada pārskatus, tam ir pārreģistrācijas liegums, Igoram Novikam (3615Ls) piederošās SIA "Bentrans" un "N un B" nav iesniegušas nevienu gada pārskatu, bet šim pašam ziedotājam piederošajai SIA "Meklēšana" uzlikts pārreģistrācijas liegums.
- Kā saistīti ziedojumi jāmin SIA "Nemo termināls" (3000Ls), SIA "Alnico" (3016Ls), "Tranzīta termināls" (6060Ls), SIA "Bebrico" (5000Ls), SIA "Nemo Holdings" (5000Ls), Kaspars Losa (6080Ls), Māra Niedras (6080Ls) un Māra Dzeņiša (6080Ls) ziedojumi. Šīm personām dažādās kombinācijās pieder minētie uzņēmumi.
- Kā saistīti jāmin Nikolaja Grankina (2850Ls) un Oļega Paholova (2650Ls) ziedojumi – abiem pieder daļas SIA "Lācplēša alus".

- Kā saistīti jāmin Ulda Oša (3500Ls) un SIA "Konsorts" (9800Ls) ziedojumi – Osim pieder "Konsorts".
- Kā saistīti jāmin Gunta Plūmiņa (10 000Ls), Oskara Barševska (2400Ls) un Andra Erta (9045Ls) ziedojumi. Kopīgs business firmā "G.A.O."
- Kā saistīti jāmin SIA "Lido nafta" (18 900Ls) un SIA "Intertrans" (12 000Ls) ziedojumi – viens īpašnieks Vladimirs Čebotarjovs.
- Par saistītiem jāmin "Baltijas holdinga" grupas uzņēmumu ziedojumi – "Remarss Rīga" (5000Ls), "Rīgas kuģu būvētava" (5000Ls), "Rīgas autoelektroaparātu rūpnīca" (1000Ls), "Gulbenes degviela" (5000Ls) un "Latelektro Gulbene" (5000Ls).
- Presē skandalozā kontekstā aprakstīts "Tranzīta termināla" īpašnieki, starp kuriem ir Kaspars Loss (6080 Ls) (skat. pie TB/LNNK). Summas skat. pie "Nemo termināls" (3000 Ls) grupas.
- Laura Minskere (2150Ls) un Filips Rajeviskis (2100Ls) aprakstīti kontekstā ar ziedojumu LSDSP (skat. pie LSDSP).
- Tāpat kā pie TB/LNNK un TP jāatzīmē, ka starp lielākajiem ziedotājiem ir Zigurds Vaivods (10208Ls) – LC pārstāvis lielo valsts uzņēmumu pārvaldē, kas 2002. gada augustā ievēlēts par AS "Latvijas kuģniecība" padomes priekšsēdētāju

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 253 544 Ls

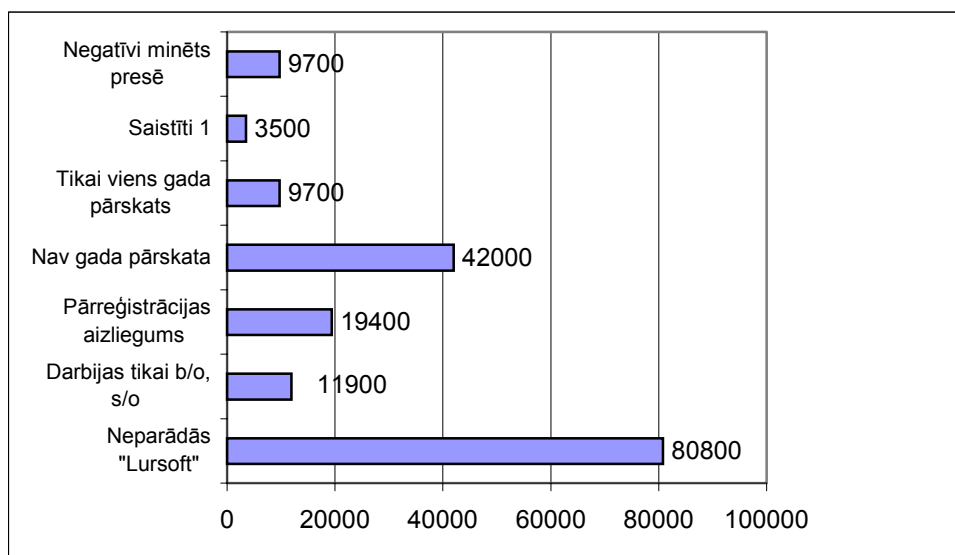
Plānotie izdevumi: 490 000 Ls

LC deklarācijā būtiskas pretrunas ar projekta uzskaitīto par atsevišķiem mediju veidiem neparādās. Visas summas, kas norādītas kā maksātas par reklāmas izvietojumu, ir lielākas par projekta uzskaitītajām. Tas izskaidrojams ar to, ka LC līdz 2002. gada 16. augustam maksājis par reklāmu, kas izvietota 50 dienu laika periodā pirms vēlēšanām un atlikušās summas parādīsies augusta un septembra reklāmu izmaksu apkopojumā. LC atskaitē norāda, ka tās plānotie priekšvēlēšanu izdevumi ir 490 000 latu, tā ierindojoties 2. vietā izmaksu apjoma ziņā.

Zaļo un zemnieku savienība

Ieņēmumi

Saņemto ziedojumu kopsumma: 255 042 Ls (skatīts 27.09.2002)

- No ziedotājiem, kuru ziedojumi pārsniedz LS 2000 "Lursoft" datu bāzē nav minēti Tatjana Dumarevska (9100Ls), Dagnija Kazule (9100Ls), Ludmila Šmusere (8300Ls), Guna Pinkule (7100Ls), Renārs Rancāns (9600, dzim. 1980.gadāLs), Andris Beikmanis (9800Ls), Jeļena Švarcburga (**9700**Ls), Jeļena Aļeksejeva (**9700**Ls), Irēna Tolkaviča (4600Ls), Daina Rudīte Ropa (3800Ls). Vēl jāatzīmē Jānis Beikmanis (8000Ls), kas darbojas tikai vasarnīcu īpašnieku kooperatīva "Lielziedi" valdē, kā arī Imants Garoza (3900Ls), kas ir tikai s/o "Bona Safari sporta klubs" biedrs.
- Ziedotājs Henriks Kontauts (9200Ls) ir direktors SIA "Jurkons", kas nav iesniedzis nevienu gada pārskatu darbības laikā. Ziedotājs Kaspars Gredzens (**9700**Ls) ir ģenerāldirektors "Rado Rīga", kas nav iesniedzis nevienu gada pārskatu darbības laikā, ziedotāja Veduta Skukauska (8700Ls) SIA "Rodeks" nav iesniedzis nevienu gada pārskatu. Ziedotājam Ingaram Čubarevičam (**9700** Ls) pieder SIA "Bono-V", kam uzlikts VID pārreģistrācijas liegums. Ziedotāja Valerija Stojakova (**9700**Ls) firma "Miols" pirmo reizi pastāvēšanas vēsturē gada pārskatu iesniedza tikai pērn. Ziedotājas Ritas Brenčas (**9700**Ls) SIA "Latdats" – VID aizliegums visa veida pārreģistrācijām. Ziedotāja Oļega Aleksejeva (**9700**Ls) SIA "Olans" – neviens gada pārskats. Ziedotāja Raimonda Dārziņa (4700 Ls) SIA "Betija R" – neviens gada pārskats.
- Par saistītiem ziedotājiem var minēt "Ekopolise" (1750Ls) un "Latvijas ekonomists" (1750Ls), kuras abas pieder Alvim Krasovskim.
- Presē skandalozā kontekstā minēta ziedotāja Patrīcija Korotejeva (**9700** Ls). ("Rīgas balss", 27.11.1998.)

Izdevumi

Izdevumi līdz 16.08.2002: 114 358 Ls

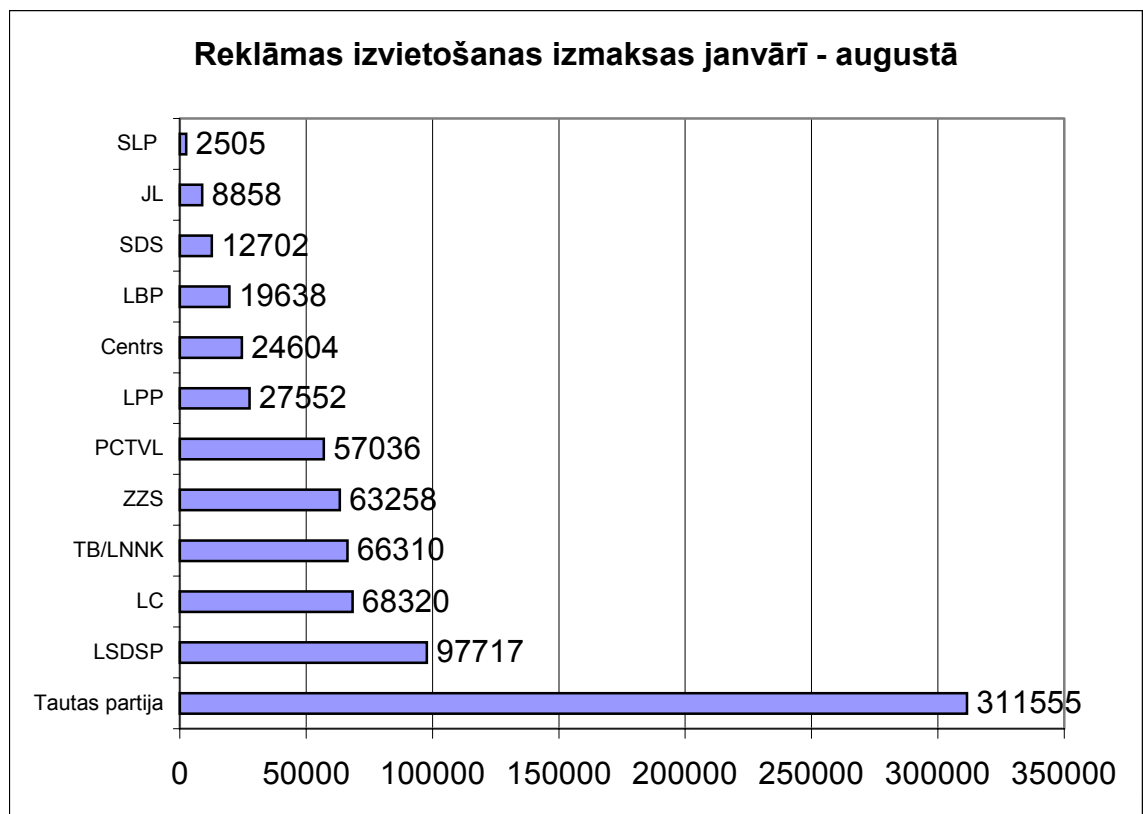
Plānotie izdevumi: 150 000 Ls

ZZS savā deklarācijā nenorāda izdevumus par reklāmām ne komerciālajā, ne sabiedriskajā televīzijā. Projektā uzskaitīts, ka atskaites periodā ZZS izvietojusi reklāmas:

1. Sabiedriskajā televīzijā par 4619 latiem
2. Komerctelevisijā par 10 736 latiem.

Tomēr iespējams, ka apmaksu par šo reklāmu ZZS veikusi pēc norādītā perioda, 16. augusta. Tāpat projekta uzskaitē redzams, ka ZZS iztērējusi 557 latus reklāmai radio. Latvijas radio uzrāda, ka tas no ZZS saņēmis 683 Ls. Tas nozīmē, ka partijas sniegtās ziņas nav pareizas.

Ņemot vērā plašo ZZS reklāmas redzamību, ZZS savā atskaitē norāda salīdzinoši ļoti mazus plānotos priekšvēlēšanu kampaņas izdevumus – 150 000 Ls. Priekšvēlēšanu kampaņas kopējo plānoto izdevumu ziņā ZZS ierindojas 9. vietā, kamēr plašā ZZS publicitāte un arī fakts, ka ZZS periodā no janvāra līdz augustam izmaksu ziņā ierindojās 5. vietā, rosina domāt, ka ZZS patiesie priekšvēlēšanu kampaņas izdevumu varētu ievērojami pārsniegt paziņojumā par kopējiem plānotajiem priekšvēlēšanu izdevumiem norādīto summu – 150 000 Ls.

Avots: Baltic Media Facts, Observer, "Atklāti par 8. Saeimas priekšvēlēšanu kampaņas finansēm"

Deklarāciju VID nav iesniegusi Latvijas Zemnieku savienība, kurai apvienojoties ar Latvijas Zaļo partiju izveidojās ZZS, lai gan pirms apvienošanās tai bija izmaksas par reklāmas izvietošanu. Projekta ietvaros uzskaitīts, ka LZS sabiedriskajā televīzijā izvietotai reklāmai tērēja 10 997 Ls, reklāmai nacionālajos laikrakstos 953 latus, bet reģionālajos laikrakstos – 651 latus. Tāpat no LTV sniegtās informācijas redzams, ka LZS līdz 16. augustam LTV samaksājusi 10 407 latus par reklāmām un par raidījumu "Grozīņu vakars" 590 Ls. Arī apvienotajā, ZZS deklarācijā šie skaitļi nav uzskatāmi ieraugāmi.